

Ardealul Economic

ERDELYI KÖZGAZDASÁG

Cereale pentru însămânțări

Ministerul de Domenii (Direcția Indrumărilor) ținând seamă, că suntem în preajma perioadei semănăturilor de toamnă, când lupta contra bolilor Chryptogamice la cereale devine o necesitate absolută, a dat un ordin Consilieratelor agricole să ia măsurile necesare insistând pe lângă plugari ca nici unul să nu întrebuinteze sămânță nepreparată.

Pentru combaterea bolilor ministerul recomandă suliatul de cupru și Porzol-ul.

Promulgarea legii alcoolului metilic

Regulamentul de aplicarea legii pentru regulamentul comerțului și întrebuintării alcoolului metilic a fost întocmit și sancționat prin publicarea lui în „Monitorul Oficial” din 30 Iulie crt.

Noul tarif direct de mărfuri cehoslovac-român

Pe ziua de 1 August s'a abrogat tariful direct de mărfuri cehoslovac-român, cu toate corecturile și adăugirile lui, punându-se în aplicare un nou tarif, pentru expedierea mărfurilor cu mică înțeață, între stațiile căilor noastre ferate și cele cehoslovace, prin punctele de frontieră Grigore Ghica Vodă, Halmei, Valea lui Mihai, Episcopia Bihorului, Salonta Mare și Curtici.

Noul tarif conține 16 tarife de articole, în cari s'au introdus, după natura lor, mărfurile cele mai importante.

Fiecare tarif de articole conține două tabele de taxe: tabela cu taxele românești și tabela cu taxele pe liniile în afară de România.

Taxele acestor tabele sunt redată în heleri cehoslovaci, până la punctele de frontieră române. Ele se socotesc separat atât pentru parcursul român, cât și pentru parcursul afară din România, pe baza taxei comulate, cea mai efitină.

Taxa cea mai efitină pentru întregul parcurs se obține prin adunarea taxelor parțiale prevăzute cu aceleași cifre și aceleași litere, din cele două tabele.

Pentru a se putea expedia cu ușurință și în mod uniform toate transporturile pe baza acestui tarif, s'au alcătuit prescripțiuni și tabele speciale de îndrumare.

A penezugyminiszter magyarázó körrendelete az új vámtarifához

Augusztus 1-ével életbelépett az új vámtarifa. A penezugyminiszter ez alkalomból körrendeletet intézett valamennyi vámhatósághoz, részletes utasítást adva az új tarifa alkalmazására vonatkozólag. Mindenekelőtt figyelmezteti a vámközegeket, hogy

a vámtételek papírlejtben vannak kalkulálva

és megszűnik az eddigi aranylejt számítás.

Kétféle vámtarifa van: *Általános és minimális*. Általában a minimális tarifa alkalmazandó, csak ott nem, ahol csak az általános van megállapítva és minimális nem. Görögországgal és Spanyolországgal kereskedelmi szerződéseink vannak, ezeknek áruival szemben ez a szerződés az irány-

adó. Olyan országokkal szemben, amelyekkel nem állunk kereskedelmi összeköttetésben (Oroszország) kizárólag az általános tarifa alkalmazandó.

Az autómobilok vámilletéke nem a súly és karosszéria, hanem az érték után

és pedig 150.000 lej értékig 12% azontul 36%.

A penezugyminisztérium adóügyi osztálya már összeegyeztette az egységes vámtarifát az általános adórendszerrel.

A vámilletékek kiróvásánál az a döntő mikor adták be a deklarációt.

Az augusztus 1-je előtt beadott deklarációknál a régi illeték rovardó ki. Az áru feladásának időpontja mellékes.

Cum scumpesc C. F. R. producția de traverse

C. F. R. după cum am anunțat a publicat concurs de licitație pentru a se aproviziona cu 500.000 traverse.

Curcurele de branșe în legătură cu concursul publicat, sunt de părerea, că nu se vor putea aproviziona C. F. R. cu traversele necesare, deoarece Direcțiunea Generală CFR contrar uzanțelor, a publicat concurs de licitație numai pentru traverse normale, cari nu le convin producătorilor. Dar și dintre traversele normale caută numai de o dimensiune de 2'60 și 2'70

pe când, după cum s'a constatat și în ultimul timp, sunt mai mari stocuri de traverse din dimensiunea de 2.25 și 2'50.

Dispozițiile CFR. referitoare la traverse, în diferite forme se comentează, dar toată lumea conchide, că aceste dispoziții servesc numai la dăunarea producătorilor cari sunt nevoiți să își calculeze în prețuri și pierderile, pe cari le înregistrează în urma polițiceii pe care o inaugurează CFR. în aprovizionarea cu traverse.

Még ez évben dönt a kormány az állami bányák és kohóművek bérbeadásáról

Az új bányatörvény rendelkezései alapján a bányajogok validálása aktuálssá vált. Madgearu miniszter elrendelte, hogy a bányakapitányságok a törvényszékeknek mindenben álljanak rendelkezésükre, mert ez év végéig be kell fejeződnie a validálási eljárásnak. A validálási költségek beutalása, a munkadíjak és eljárási költségek befizetése csak a validálás effektuálása után válik esedékessé.

Az állami bányák s kohóművek kommercializálása is soron van. A kereskedelemügyi miniszter által kiküldött szakértő

bányabizottságoknak augusztus 15-ig kell jelentéseiket elkészíteni. A jelentésben fel kell tüntetni a vállalatok és művek teljesítőképességét, ingatlanok, gépi berendezések állapotát, a vállalat gazdasági, illetőleg üzleti körülményeit. A jelentések tehát augusztus közepén Madgearu miniszter elé kerülnek, aki a bányák és kohóművek bérletére és megvásárlására vonatkozó ajánlatokat ezen jelentések alapján fogja elbírálás tárgyává tenni és tesz javaslatot a minisztertanácsnak az állami bányák és kohók további sorsára nézve.

Megkezdik az állami petróleumterületek ár- lejtés útján való bérbe- adását

Az új bányatörvény értelmében az állam hatalmas petróleumterületének 75 százalékát bérbeadja nyilvános árlejtés útján, amelynek különös érdekessége az, hogy azon a külföldi tőke is résztvehet. 75 százalékát a földeknek árlejtés, 25 százalékát pedig megállapodás alapján fogják bérbeadni és az iparügyi miniszter az állami jövedelmek jelentékeny emelkedését várja az új bányatörvény alkalmazásától. A Monitorul Oficial holnapi száma közölni fogja az árlejtés feltételeit s a petróleumterületek kiaknázásának módzatait. Szeptember 2-án tartják meg az első árlejtést. A kikiáltási ár: 600 ezer lej hektáronként.

Ausztria területére továbbra is tilos a ro- mániai állatok bevitele

Az osztrák hivatalos lap minisztertanácsi határozatot közöl, amelynek értelmében továbbra is meghosszabbítják azt a tilalmat, amely a romániai állatállományban fellépett száj- és körmőfajás miatt a romániai élőállatoknak Ausztria területére való bevitelét tiltotta meg. A tiltó rendelkezés általánosságban csak a szarvasmarhákra vonatkozik. A romániai sertések általában importálhatók Ausztria területére, helyesebben felhajtathók a santmarxi vásárra, kivéve néhány romániai vármegyét és várost, köztük Csernovicot, amely megyékben és városokban sertésvész van.

A Magyar Általános Hitelbank újjaépíti brassói székházát

A Magyar Általános Hitelbank brassói fiókja, Károly herceg-utca 6 alatt lévő kétemeletes székházát teljesen renoválja és legmodernebbül átépíti. Az átalakítási munkálatok már nagyban folynak és ezek őszire befejezést is nyernek. Amíg a bankpalota földszinti helyiségeiben a bankfiók irodája és forgalmi terme foglal helyett, addig az egyik emelet helyiségeit a *Zernești Celluloza gyár* központi irodái fogják elfoglalni, amely vállalat tudvaleg a Magyar Általános Hitelbank érdekeltsége.

SĂPTĂMÂNA

Ministerul de Finanțe a trimis un ordin circular tuturor administratorilor financiari din țară, prin care le face cunoscut, că începând dela 22 Iulie a. c. se va socoti taxa de 6 lei la litru pentru denaturarea spirtului denaturat întrebunțat pentru ars.

Asupra alcoolului denaturat aflător în fabrici până la 22 Iulie a. c. nu se va percepe nici o diferență. Pentru toate celelalte denaturări, taxa de denaturare a rămas de 2 lei la litru.

Am publicat de curând programul detaliat al campaniei pentru transportul cerealelor, întocmit de administrația cfr. Arătam atunci, că pentru transportul noii recolte, care se ridică la circa 360.000 vagoane, va fi nevoie de 140 locomotive, afectate exclusiv acestor transporturi.

În momentul de față căile ferate au însă o mare lipsă de locomotive. Pentru a face față transporturilor de cereale nu existau pentru administrația drumului de fer de cât două soluții: sau să cumpere locomotive noi — sau să închirieze un număr, pe un timp determinat dela administrațiile căilor ferate străine.

S'a făcut între timp o licitație pentru cumpărarea a 100 locomotive noi. Rezultatul ei nu se cunoaște încă.

Având însă în vedere că se apropie perioada de transport a cerealelor, consiliul de Administrație cfr., în ședința ținută Miercuri, a decis ca până la sosirea în țară a noilor locomotive, să se închirieze mașinile cari să asigure tracțiunea trenurilor de cereale.

Rămâne acum să se stabilească la care anume administrație de căi ferate străine se va contracta acest împrumut de locomotive.

În ultima sa ședință, consiliul de administrație a aprobat un virament de 19.589.950 lei, dela articolul 165 al bugetului căilor ferate pentru o furnitură de 691.993 kgr. buloane, necesare direcțiunii atelierelor.

Consiliul a examinat și mai multe oferte pentru traverse de stejar, în valoare totală de 3.312.800 lei.

În conformitate cu aprobarea consiliului de administrație al căilor ferate, direcțiunea generală cfr. a aprobat taxarea în traficul intern, după tariful de export excepțional IV, a resturilor de semințe, turte și făine oleaginoase. Aceste produse se vor preda în stațiunile Alexandreni, Bălți Pământeni, ePlinei, Sofia, Târnova, Fălești și Pârliți.

Reducerea de mai sus se acordă transporturilor predate de Camera de Agricultură a jud. Bălți.

Százhatvan millióval érdekelt a Banca Națională az inzulvens bukaresti pénzintézetnél

A fizetéseképtelenné vált és moratóriumot kapott Banca Franco Romana 236 millió 778 ezer lejgel aktiv

A fizetéseképtelenné vált és moratóriumot kért Banca Franco Romana státusának összeállítására az ilfovi törvényszék bizottságot delegált és két építészeti szakértőt bízott meg a pénzintézetnek Bukarestben és a vidéken levő ingatlanai felbeesülésével.

A szakértő bizottság elkészült jelentésével, amely szerint a pénzintézet aktívái 1 milliárd 255 millió 564 ezer lejtel reprezentálnak, míg passzívák összege 1 milliárd 18 millió 786 ezer lej, az aktívák összege tehát 236 millió 778 ezer

lejjel haladja felül a passzívák összegét.

A vagyonstátus összeállítás után az ilfovi törvényszék nyilatkozattételre szólította fel a pénzintézet hitelezőit, hogy hajlandók-e a moratóriumot megadni. A megtartott szavazás során a hitelezők, köztük számos pap és idősebb aszszony, valamivel a Banca Nationala képviselője is megszavazták a kért moratóriumot. A Banca Nationala 160 millió lejjel érdekelt a fizetéseképtelenné vált pénzintézetnél.

Refacerea podurilor metalice

Ministrul Lucrărilor Publice cereetează o ofertă a unei case germane pentru

refacerea a 84 poduri metalice de pe șoselele noastre naționale,

din cari 46 distruse în timpul războiului, — iar restul, poduri vechi a căror terminare este absolut necesară.

Sus numita casă își ia sarcina de a termina tablariile metalice și

a le monta în 4—5 ani, achitarea lucrărilor, în sumă totală de circa 450 milioane lei, ur-

mând să se facă în rate, într-o perioadă de ani ce nu s'a stabilit încă.

Casa germană va executa numai partea materială a celor 84 poduri, cu

75 la sută personal românesc, pe categorii de specialități, zidăria rămânând a fi făcută de ministerul lucrărilor publice.

Această ofertă este examinată, în momentul de față, de organele Ministerului, în partea ei tehnică, după care va fi supusă delegațiunii economice a guvernului, pentru a-și da avizul cu privire la latura ei financiară.

Nagy kedvezményt nyújtó új lengyel-román szállítási tarifa lép életbe

Október elsején indul meg a lengyel-román „levantei” tranzitforgalom

A román-lengyel vegyes bizottság befejezte tárgyalásait. A tárgyalások során véglegesen elkészítették a lengyel vasúti állomásokról a román kikötőkbe szállított transito, gyors és teherárak szabályzatát és tarifáját. Az új tarifának hivatalos neve: *lengyel-román levantei tarifa.*

Ez év október 1-én lép életbe a megállapodás, miután előbb a két kormány ki fogja cserélni egymással a szokásos ratifikációs leveleket.

A megállapodás első része a szállítást szabályozza a lengyel vasutakon, a román vasutakon, valamint a fengeren az SMR. hajóin. Minden szállításhoz egy

államközi fuvarlevelet kell használni,

amely nagy előnyt jelent a címzettre nézve. Minthogy az államközi fuvarlevél egyformán bemutatható a lengyel és román vasutak, valamint az SMR. szállítási szerveinek, a szállító cégnek lehetősége nyílik arra, hogy bár mely banknál számítottassa le az áru értékét. A megállapodás első része szabá-

lyozza a szállítási terhek felelősségét is, valamint a határon való vámformalitásokat, az áruk kiszolgáltatásának módjait és a tengeri balesetek elleni biztosításokat.

A megállapodás másik része tarifális előírásokat tartalmaz, a szállítási díj kalkulációját, az áruk osztályozását és a biztosítások jutalékait. Ama áruk részére, amelyeket a lengyel-román levantei tarifa alapján eszközölnek, a lengyel államvasutak

nagy kedvezményt nyújtottak saját területükön.

Hasonló nagy kedvezményt nyújtott a román vasút Grigore-Ghica Voda és Constanck és Constanca-Grigora Ghica Voda között. Végül ugyanilyen arányban nyújt kedvezményt a SMR. hajói.

A lengyel-román levantei tarifa nagy mértékben fogja feloldani a lengyel tranzit forgalmat Románián keresztül, amely eddig Danzigon, Hamburgon és Trieszten keresztül bonyolódott le.

A H É T

A pénzügyminiszterium körrendeletet küldött szét az összes pénzügyigazgatóságokhoz, melyben közli, hogy az új adótörvény értelmében a denaturált-szesz után literenként 6 lei illetéket kell szedni. A gyárakban július 22-ig raktáron levő denaturált-szesz után nem kell az emelési differenciát fizetni. A nem égetésre használt denaturált szeszek után továbbra is 2 lei illeték marad érvényben literenként.

Schreiber Vilmos, a brassói Scherg posztógyár igazgatója és a brassói Kereskedelmi és Ipar-kamara elnöke hat heti szabadságra, a németországi Reichenhalla utazott.

A Cereala Romănești kolozsvári gabona nagykereskedelmi cég cca 18 ezer lej követelés miatt csődeljárás megindítását kérte Poór Odön aradi terménykereskedő ellen.

Madgearu ipar- és kereskedelemügyi miniszter, Popescu vezérigazgató kíséretében a napokban Varsóba utazott, ahol a lengyel kormány exponenseivel tárgyalásokat folytat a lengyel-román kereskedelmi szerződés megkötése iránt.

Bukaresti pénzügyi körökben az a hír terjedt el, hogy a Banca Nationala szeptember 1-ig 25 milliárdra emeli a bankjegy kontingenst és a kamatlábat 8 százalékra szállítja le, hogy ezáltal nagyobb lendületre serkentse az ország gazdasági kampányt.

A kolozsvári Kereskedelmi Hitelintézet Rt. Lőrinczy Mózeszt aligazgatóvá nevezte ki. Az új igazgató alig 30 éves és a kolozsvári pénzpiacra már is kitűnő nevet szerzett magának.

Az új vámtarifa életbeléptetésével a rádiók behozatali vámja 50%-al csökkent. Eddig ugyanis 150 lej volt a rádiókészülékek kilogramonkénti vámja, míg az új vámtarifa szerint a vám, készülékek kiló súlya után 80 lej, alkatrészek után 50 lej. Az új vámtarifa jelentősen hozzájárul a rádióforgalom növeléséhez.

Annak idején részletesen beszámoltunk a „Gyertyamosi Gőzmalom” csődbejutásáról valamint arról is, hogy a malom értékesítésére már el is rendelték az árverést. Az árveréstől az utolsó pillanatban elálltak az érdekeltek, hogy a malom kedvezőbb körülmények és feltételek mellett likvidálódjon. Amint értesülünk, a Gyertyamosi Gőzmalom megvételére a Temesváron közismert dr. Vörös István tőzsdés vezetése alatt egy konzorcium komoly tárgyalásokat folytat.

DIANA sós borszesz, vezérképviselet „GEA” KRAYER. Főlerakat Balkán Impex, TIMIȘOARA.

Megalakult a bányási malomkoncentráció

Augusztus közepén már megkezdte működését a központi eladási iroda — A szervezkedést kiterjesztik Erdélyre is, majd később országo-sítják — Uj éra kezdődik a malomiparban — Szervezkednek a vámmalmosok is

Az „Ardealul Economic-Erdélyi Közgazdaság” arad-bányási szerkesztőségétől

Nemesak a Bányás, hanem az egész ország malomiparára nagy jelentőségű értekezlet zajlott le vasárnap a temesvári Prohaszka Testvérek tulajdonát képező Műmalom helyiségeiben. A bányási kereskedelmi malmosok gyűltek össze és megvitatták a malomipar jelenlegi helyzetét,

kimondották a bányási ke-reskedelmi malmok koncen-trációját.

Ez a tömörülés közvetlen következménye volt az általános gazdasági deroutnak és lépés az agész-séges, a mai helyzetnek megfelelő szervezkedéshez.

Évek óta tapasztalható, hogy nemesak a Bányás, hanem az egész ország malomipara nehézségekkel küzd, amelyek nem egyszer a szerencsétlen konkurrenciára és a kellő hitelvédelem hiányosságára, valamint a szervezetlenségre vezethetők vissza. Így érlelődött meg a Prohaszka Testvérekben az a gondolat, hogy

valamilyen központi szerv lé-tetésével a malomipart meg-erősítsék

és a jelenlegi válságból kivezelve biztos és szilárd alapokra fektessék. A Prohaszkaékától kiindult kezdeményezés sok hét előkészítő munkája után nem maradt eredménytelen.

Az értekezleten a harminc bányási malom képviselője egyhangúlag kimondta, hogy megalakítja Temesvár székhellyel a bányási kereskedelmi malmok központi irodáját. A malomkoncentráció elnökéül Prohaszka Oszkárt, helyetteséül Brebenariu Vazult, a Resicamüvek malmainak igazgatóját választották meg. Ezenkívül egy kilenc tagból álló választmányt működik az elnökség mellett, míg a fontos kérdéseket a közgyűlés hivatott megvitatni. A temesvári iroda igazgatója Grosz Imre, a Műmalom vezértitkára lett. A koncentráció egyelőre csak erre a harminc bányási malomra vonatkozik, lépésről lépésre kiépítik a szervezést Aradra, Nagyváradra, egész Erdélyre és ennek megfelelően több fiók-irodát állítanak fel. A malomkoncentrációra irányuló szervezkedés ezzel az alakulattal tehát korántsem nyert befejezést. A koncentráció célul tűzte ki

a még meg nem szervezett malmokat is a belépésre fel-hívni.

A malomtulajdonosok, akik a koncentráció tagjai, a jövőben mindenfajta eladást csak a Temesvárott székelő központi iroda útján eszközölhetnek. A malmok továbbra is fentartják függetlenségüket, önállóan is eszközölnek

eladásokat, azonban azokat bejelentik a központi irodának, amely ezeket a terhekre írja. A malomkoncentráció tagjai megállapodtak a produkció kontingentálásában is. Ez annyit jelent, hogy a központi iroda az eladás arányában állapítja meg kvótaszerűleg és az üzemi termelőképeség aránya után, hogy melyik malom mennyit örölhet.

A központi iroda eszközli a liszt eladását

és az eladás arányában osztja szét a malmok között az örleli százalékot. Ez a rendszer megszünteti a helytelen konkurrenciát következtében kifejlődött túlprodukción — csak annyit örölnek amennyire szükség van — azonkívül a köz-

ponti iroda révén egészséges hitelviszonyokat teremt és megszünteti a sokszor veszteségekkel zárult és a konkurrenciából folyó spekulációt is. A központi iroda már

augusztus tizenötödikén meg-kezdte működését,

míg a koncentráció tagjai egymás között belső szankeciók alkalmazásával vállaltak felelősséget az egyezmény betartására.

Ezenkívül szervezkedtek az ugynevezett vámmalmosok is. Ezek a malmosok nem adnak el lisztet, csupán bizonyos, örleli százalék ellenében megörlik a gabonát. A cél az, hogy ezek között is egységes örleli százalékot állapítson meg.

Részvényeinek elárverezéseért pert indított a Heinrich-szappangyár

Joga volt-e elárvereztetni a részvényeket az Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank csőd-tömeggondnokának?

Megirtuk annakidején, hogy a kolozsvári Heinrich-féle Szappangyár Rt. részvénymajoritását a kolozsvári Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank Rt. csődválasztmánya elárvereztette. Az elárverezést érdekes körülmények és kulisszatitkok előzték meg, amelyek most azzal az elégedetlenséggel kapcsolatosan kerülnek nyilvánosságra,

amely elégedetlenség az Egye-sült Közgazdasági és Jelzá-logbank Rt. csődválasztmányának működésével szemben mind szélesebb körben meg-nyilvánul.

A szappangyár részvénytöbbsége elárverezése érdekében körülményeiről és okairól az alábbiakban számolunk be:

A Heinrich-féle Szappangyár Rt. megállapodást kötött az Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank Rt. igazgatóságával, hogy felvett kölcsönének fedezéséül, mint zálogot letétbe helyezi a gyár részvényeiből a birtokában lévő részt, amely a gyár részvényeinek majoritása volt.

A Heinrich-szappangyár közismert fizetési nehézségei miatt, amelyek részben az Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank fizetési zavaraiából is következtek, nem tudta a letett részvényekre felvett kölcsönt rendezni. Az Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank közben fizetéseképtelenné vált, majd csődbe ment és mint ilyen, egyik legnagyobb hitelezője maradt a Heinrich-féle szappangyárnak.

Az Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbanknak a Heinrich-féle szappangyárral szemben fennálló követeléseit — eltekintve a zálogtárgyat képező részvényektől — súlyosan komplikálja az a körülmény, hogy a szappangyár a részére nyújtott más kölcsönök fedezetéül jelzálogbiztosítékot nyújtott a banknak a gyár ingatlanaira és

ezenkívül még fedezeti váltókat is helyezett letétbe.

Ezeket a fedezeti váltókat a bank igazgatósága még a pénzügyi fizetéseképtelensége előtt leszámítottatta, illetve továbbra adta és így a Heinrich-féle szappangyárral

szemben új váltóhitelezők jelentkeztek. Az Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank csődválasztmánya a Heinrich-féle szappangyárral szemben fennálló követelések rendezésével kapcsolatosan a zálogban letett részvények ügyében úgy határozott, hogy utasította a csődtömeggondnokot a részvények elárvereztetésére. Az árverés közjegyző jelenlétében folyt le, teljes érdeklődés nélkül. Míg másfajta részvényeket az árveréseken teljes névértékben vásároltak meg, addig a Heinrich-féle szappangyár részvényeiért

csak nevértékben csak csekély összeget fizettek.

A csődtömeg tehát alig kapott valamit a Heinrich-féle szappangyárral szemben fennálló követeléséből.

A részvények elárverezése az ad még különös érdekességet, központi székhelyét Bukarestbe helyezte át, moratóriumot kért, azt hogy a Heinrich-féle szappangyár meg is kapta, sőt a türelmi idő már le is járt, amely után kényszerre ajánlatot tett hitelezőinek. A moratóriumra való hivatkozással a Heinrich-féle Szappangyár Rt. jogtalanul tartja a részvények elárverezését és pert indított az árverés megsemmisítése iránt.

Az új bélyegtaxák

A szatmári pénzügyigazgatóságához megérkezett a bélyegilletékek fölemelését elrendelő törvény végrehajtási utasítása, amely szerint már a fölemelt illetékeket szedik. Az új illetékek a következők:

1. Minden kérvény és nyilatkozat, amelyre eddig 10 lej volt a bélyeg, ezentul 11 lej bélyeggel látandó el.
2. Különböző hatóságok által kiállított bizonyítványok, amelyeknek bélyege eddig 12 lej volt, ezentul 13 lej 50 bani összegű bélyeggel látandók el, noha az emelés voltaképpen csak 1 lej 20 banit tenne ki.
3. Regiszterek, naplók és leltárak (inventar), amelyeket eddig laponként 3 lej bélyeggel bélyegeztek fel, majd 20 százalék emelés után 3'60 helyett 4 lejre kerekítették ki, ezentul 4'50 lejjel kell felbélyegezni.
4. Kereskedők és iparosok áruszámlái ezentul az eddigi 0'12 százalékkal helyett 0'14 százalékkal bélyegezendők fel.
5. Nyugtákra, amelyeket az érték után bélyegeztek fel, ezentul 20 százalékkal több bélyeget kell alkalmazni, mint eddig.

Sztrájk fenyeget a marosvásárhelyi cukorgyárban

A marosvásárhelyi cukorgyár igazgatósága és a munkások közt folytatott tárgyalások megszakadtak. A munkások tizenöt százalékos emelést követelnek, s a szakmunkások részére 12 lej minimális órabért, valamint fizetett szabadságidőt. Az igazgatóság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a szakszervezettel nem tárgyalhat, mivel felosztató végzés van ellene, a munkások viszont döntőbíró-ság elé akarják vinni az ügyet.

PERRY'S DIRECTORY
Világszakcímár

Export Import

NÉLKÜLÖZHETETLEN

Noul regim al drumurilor

Modernizarea soselelor în România

Declarațiile, pe cari dl Gh. Nicolau, secretarul general al Ministerului Lucrărilor Publice le-a făcut ziarului „Ardealul Economic” în legătură cu noul regim

— Dela redacția noastră din București. —

Dl Gh. Nicolau, secretarul general al Ministerului Lucrărilor Publice, ne-a făcut importante declarații, în legătură cu noul regim al drumurilor.

În declarațiile, pe cari le-a făcut ziarului „Ardealul Economic”, dl Nicolau precizează următoarele:

— Noua lege a drumurilor este împărțită în două categorii: de interes de stat și de interes local. Acele de interes local se împart în județe, vicinal și comunale, iar pentru construcția modernă a drumurilor de stat s'a creat o casa autonomă a drumurilor de stat cealalte categorii de drumuri sunt lăsate în administrația autorităților locale: consiliul județean și comunal.

— Pentru modernizarea șoselelor, pentru refacerea podurilor distruse în timp de războiu și pentru complectarea rețelei de drumuri nu s'au acordat decât sume cu totul neînsemnate, resursele bugetului general al statului neputând suporta necesitățile unei întrețineri curente. A trebuit să se avizeze la crearea de noi venituri, și trebuie să menținem că la baza stabilirii acestor venituri stă marele principiu: *acel ce folosește și uzează drumurile, numai acela trebuie să contribuie la întreținerea și construirea lor.* Iar pe baza acestui principiu am găsit că nimic nu este mai echitabil decât să se impună consumul de benzină a vehiculelor mecanice, căci uzura șoselelor este în general proporțională cu această consumație și este iarăși echitabil să impunem motorina consumată în industrii ca în industriile sunt centre de concentrare a circulației. Am mai căutat să mai impunem cu o taxă și marfa urcată în vagon deoarece și gările sunt centre de concentrație a circulației, iar pe lângă aceste taxe mai sunt și acelea pentru eliberarea permisului de circulație a unei mașini. Taxa pentru cărăușie publică, taxa pentru folosința drumurilor și zonelor (fabrici, industrii, gări, etc).

— După cercetările noastre se va putea încasa din aceste taxe circa 400 milioane. Acest fond fiind insuficient la început este însă crescător și pe an ce va trece, drumurile noastre vor fi mai bune din care va rezulta o circulație mai intensă de mașini cari azi nici nu îndrăznesc să se aventureze la un drum. Administrarea acestui fond se va face de către Casa Autonomă a drumurilor de Stat, care are o autonomie aproape completă tehnică și financiară, fiind condusă de un consiliu de administrație în care va fi-

gura toate ramurile de activitate ale industriilor noastre.

— Cum am spus, prestația în natură s'a desființat și în locul ei s'a prevăruit cote adiționale pe lângă veniturile elementare, adică proprietarii agricoli, proprietarii de clădiri, profesiuni libere, industriale și comerțul. Am căutat deci să satisfacem un principiu de echitate, fiecare să plătească proporțional cu veniturile pe cari le are.

— Pe lângă cotele de mai sus, fondul drumurilor de interes local se mai alimentează din taxele de folosință pentru instalațiuni pentru drumurile și zonele lor (linii de garaj etc.) și diferite alte taxe de mică importanță.

— Consiliul județean repartizează cel puțin 25 la sută din acest fond pentru drumurile comunale, restul revenind pentru drumurile județene și vecinale, iar pentru a veni în ajutorul celor săraci, cari nu vor putea să achite în bani darea lor către drumuri, proiectul de lege prevede că pentru drumurile comunale se pot face în natură cu aprobarea consiliului comunal.

— Întreținerea, construcția și modernizarea drumurilor de interes local rămâne în sarcina autorităților locale iar Ministerului de Lucrări Publice nu-i va reveni decât controlul și direcția tehnică, iar Casa Autonomă poate încheia convenții cu autoritățile locale pentru a-și lua în sarcină o parte din drumurile acelei autorități. *Atât Casa Autonomă cât și autoritățile locale vor putea face, potrivit legii, împrumuturi pe termeni lungi pentru refacerea în cel mai scurt timp a drumurilor țării noastre.*

— Proiectul de lege mai cuprinde un capitol referitor la clasarea drumurilor, adică formalitățile pentru recunoașterea unui drum într-o categorie sau alta. Un alt capitol se referă la exproprieri pe baza legii de expropriere existentă, alt capitol cuprinde considerațiuni tehnice cu privire la deschiderea construcției și întreținerea șoselelor și în fine un alt capitol cu privire la poliția drumurilor și a circulației.

— Iar pentru a termina țin să adaug că chestiunea modernizării drumurilor noastre, atât de nenorocite, s'a pus, în mod oficial, pentru prima oară cu ocazia echilibrării bugetului pe anul în curs, cu credința că o dată această lege aplicată, și natural după câtăva vreme, drumurile noastre vor căpăta, — dacă nu aspectul celor din apus — cel puțin unul normal și practicabil cerințelor noastre economice.

G. Milea.

Szükség van-e Faegyesületre?

Irtá: Dr. Weiss Menyhért, a Sziklás & Weiss cég beltagja.

Mint mindegyikünk, kinek ezt a kérdést felteszik, lévén a mi szakmánknak is több féle üzletága, úgy én is mindennek előtt a saját szemüvegemen keresztül vizsgálom a kérdés fontosságát.

Kevés branchenak van annyi heterogén-ága mind épen a faszakmának, mégis nem oportunos ezuttal sem szem előtt téveszteni azt a nagyon sok közös érdeket, melyet már magukban véve is az összetartozandóságnak tagadhatatlanul erős tényezői kell legyenek.

A kérdést megválaszolni, hogy „Szükség van-e faegyesületre” nagyon könnyű, mert minden dolgozni akaró cég előtt már régen nem csak plausibilissá vált

egy faegyesület keretén belül való tömörülés feltétlen szükségessége,

hanem sajnos már minden cégnek a saját kárán kellett tapasztalnia, hogy egy a saját mint az egész szakmára vonatkozó vitális érdekei nincsenek képviselve s ezáltal nincsenek is megvédve.

Ugy látom, hogy a fatermelők és fakeskedők ezen újbóli szervezkedésének kérdése, vagyis ennek szükségessége vita tárgyát már nem is képezi, hanem a probléma ennek technikai kivitelében merül ki. Csupán itt látok nehézségeket, melyeknek *kulminációs pontja* az a sok csalódás és ennek folyamán az a nagy bizalmatlanság, melyek még élken élnek a feloszlatott faegyesület volt tagjaiban.

Ennek a csalódásnak és bizalmatlanságnak a kiküszöbölésére a való tényállásnak a megállapítá-

sát tartom a legegérvezetőbbnek és ezért engedjék meg az érdekeltek, hogy visszaidézzem az 1923-24 évek situációt.

Abban az időben a megalakult faegyesület minden igyekezete dacára sem fejthetett ki, olyan munkásságot, mely szakmány érdekeit essentialisan előbbre vitte volna, mert annak idején országunkban minden téren meginduló consolidáció még embrio korát élte és épen ezért *passiv*, mondhatni *defensiv* működést fejtett ki. — Az akkori egységes szervezetbe való tömörülés — mint már tudjuk — teljesen csődött is mondot, azonban az igazság érdekében meg kell állapítanunk, hogy

ezen fiaskot sok tekintetben az akkori viszonyok hozták magukkal.

Mit várhatunk a jelenben egy újbóli faegyesület létesítésétől, erre az a válaszom, hogy országunk vezető tényezői ma már belátták hogy nem lehet Románia legnagyobb iparát a saját sorsának és érdekeinek intézéséből teljesen kizárni. — Épen ezért határozott véleményem, hogy

a mai viszonyok között a közös érdekeink védelmére egy erős, jól vezetett és önérzetes faegyesület keretén belül abszolút eredménnyel járna.

Az új faegyesület munkásságának technikai kivitelére nézve határozottan a *decentralizatió*nak vagyok híve, mert csak úgy látom biztosítottnak a különböző üzletágak speciális érdekeinek megvédését.

Augusztus 31-ig be kell jelenteni a C. F. R.-rel szemben fennálló összes követeléseket

Vidrighin a CFR vezérigazgatója rendeletet adott ki, hogy az államvasutak könyvelési osztálya szeptember elsejétől állítson össze pontos kimutatást a CFR 1929. évi január 1-ig fennálló tartozásairól. A vezérigazgató utasította a kerületi igazgatóságokat, hogy augusztus hó 31-ig terjesszék fel a kerületük tartozásait feltüntető pontos kimutatást. A kimutatásban fel kell tüntetni azokat a ki nem fizetett tartozásokat, amelyekkel a CFR tartozik magánosoknak és amely tartozások fennállását jogerős bírói ítélet erősítette meg. Fel kell tüntetni a személyzet ki nem fizetett illetményeit és járandóságát, továbbá kimutatást kell készíteni a fenntartási költségekről, a szén árban fennálló tartozásokból, fel kell tüntetni, hogy a kerületi igazgatóságok mit fizetnek vizdíjban, világítási költségekben, a hivatalos helyiségek bérleti díjában, községi illetékekben és fel kell tüntetni a szén árban beállott különbözeteket.

Külön kimutatás készítendő a *gördülőanyag javításának költségeiről*

és azokról az összegekről, amelyekkel külföldi szállítóknak tartozik a CFR. Kimutatást

kell felterjeszteni a vezérigazgatósághoz azokról az összegekről is, amelyekkel a kerületi igazgatóságok különböző javítási munkálatokért a külföldi vasutaknak tartoznak és általában fel kell tüntetni azon tartozások összegét, amelyekkel a CFR adós.

A vezérigazgatóság augusztus 31-e után semmiféle

újabb bejelentést a vezérigazgatóság nem vesz tudomásul.

A hamis kimutatást készítő tisztviselőket nemcsak fegyelmi uton fogják megbüntetni, hanem fizetésükből levonásba hozzák azokat az összegeket, amelyeket a kimutatásban mint tartozásokat nem tüntettek fel. A CFR vezérigazgatósága egyébként a napokban hirdetményt bocsát ki, amelyben felszólítja az államvasutak szállítóit, hogy bármilyen cimen fennálló követelésüket, amelyek az 1928. évi december hó 31-ig fennállottak és még nem kapták meg, jelentsék be, feltüntetve egyben azt, hogy kaptak-e követelésükre előleget. milyen összegben és benyújtva azokat az okiratokat, amelyek a követelés fennállását igazolják.

FIGYELŐ

*

Brillians üzlet

Augusztus 15-én a svéd gyufatröszttel kötött szerződés szerint a Banca Națională négy milliárd lej kölcsöntkap a svédektől. Hogy a svédek milyen pompás üzletet kötöttek a gyufagyárak bérletéért, az kiderül az alábbiakból:

A svédek harminc millió dollár, azaz négy milliárd lej adnak kölcsön Romániának hat percents kamattal mellet. Románia e kölcsön fejében teljes állami fedezetet nyújtott és ezenkívül érbe adta harminc esztendőre a gyufagyárakat. A romániai gyufagyárak évente 300 millió skatulya gyufát állítottak elő, azaz bevételük 600 millió lej volt, mivel egy skatulya gyufát 2 lejért árusítottak. A svédek felemelik a gyufa árát három lejre skatulyánként és ezentúl egy skatulyában nem hatvan, hanem csak negyven szál gyufa lesz. Tehát 375 millió skatulya gyufát állíthatnak elő az eddigi 300 millió skatulya helyett és három lejes alapon a bevétel az eddigi hatszáz millió helyett 1 milliárd 125 millió lei lesz. Ha ebből az összegből levonjuk a 200 milliós előállítási költséget, akkor a jövedelem, 925 millió lej évente.

A szerződés szerint a jövedelem fele 460 millió a svédeké, míg a másik fele Romániát illeti. Viszont a szerződés szerint a jövedelem Romániára eső részéből, tehát évi 4600 millióból kell fedezni a svédek által kölcsönképpen adott 4 milliárd lej kamatait és részleteit. Ez tehát azt jelenti, hogy a svédek a gyufagyárak jövedelmeinek egyik felét beinkasszálják mint a rájuk eső jövedelem-részesedést, míg a jövedelem másik felét mint kölcsönadott négy milliárd lej kamatait vágják zsebre.

Harminc év alatt, tehát nemcsak a kölcsönadott pénzt kapják vissza, hanem ezenkívül még körülbelül 12 milliárd lej hasznot hoz nekik ez az üzlet. Viszont ezzel szemben Románia a kölcsönadott négy milliárd lejért hat percent kamatot fizet, teljes állami vagyónával, államkasszájával garanciát nyújt erre az összegre és le kell mondania a gyufagyárak összes jövedelmeiről. Ehez persze még hozzá jön az is, hogy a fogyasztó-közönség mely idáig csak két lej fizetett egy skatulya gyufáért, ezentúl három lejjel fizeti meg a kevesebb gyufát tartalmazó skatulyákat. A svédek tehát egyáltalában nem panaszkodhatnak, hogy Romániában nem lehet egészen prima és brillians üzletet kötni.

A magyar valorizációs törvény végrehajtási utasítása sem ismerte el a csatolt területeken élő biztosított felek jogait

Az „Ardealul Economic” nem régiben ismertette a magyarországi valorizációs törvényt, amelynek legsérlemesebb hiányossága az, hogy nem valorizálja a csatolt területeken élő biztosított felek kötvényeit, amelyeket magyarországi intézetek boesajtottak ki. A törvény ugyanis

nem valorizálja azokat az életbiztosításokat, amelyeket olyan felek kötöttek, akik 1928. április 1-én nem laktak Magyarországon.

Ez az intézkedés a csatolt területeken élő ügyfelekre, akik magyarországi intézeteknél kötöttek biztosítást, sérelmes, mert azokat is érinti, akik az imperium változás után, tehát 1919-20 és 1921-ben életbiztosítást magyar koronában

régi magyar biztosító intézetek o-mániai főügynökségeinél.

Még ennél is sérelmesebb a valorizációs törvénynek az az intézkedése, amely megfosztja a valorizációtól azokat a csatolt területeken élő biztosító feleket is akik még a háboru előtt, illetőleg még a háboru alatt kötöttek meg biztosításaikat és, ugynevezett

aranyvalutában fizették be a díjjukat.

Az érdekeltek azt remélték, hogy a magyar valorizációs törvény eme sérelmes intézkedéseit a végrehajtási utasítás kibocsátása alkalmával fogják korrigálni, azonban ez nem következett be. A valorizációs törvény végrehajtási utasítása a napokban jelent meg, azonban nem hozott semmi változást.

Toate datorile C. F. R. se achită

Organele C. F. R. sunt responsabile cu averea lor pentru întârzierea sau neachitarea creanțelor furnizorilor

Am arătat că la căile ferate s'au luat măsuri pentru verificarea tuturor creanțelor în restanță pentru a se aranja plata lor.

D. ing. Stan Vidrighin, directorul general al căilor ferate, a hotărât ca pe ziua de 1 Septembrie, serviciul contabilității căilor ferate să întocmească

un tablou general al tuturor datorilor administrației drumului de fer,

începând din anul 1918 și până la 1 Ianuarie 1929.

Ca urmare, toate direcțiunile C. F. R., cari posedă acte ce au făcut obiectul ordonanțelor sau sunt încu de ordonanțat,

au fost obligate ca până în seara de 31 August să verifice și apoi să remită direcțiunei contabilității toate do sarele

provenite din;

1. Creanțe neachitate particulare, izvorând din hotărâri judecătorești definitive;
2. Drepturi neachitate personalului;
3. Cheltueli de întreținere combustibil, apă, lumină, chirii de localuri, taxe comunale publicații diferențe de preț la combustibil etc.;
4. Reparații de material rulant, furnituri, vavate;
5. Creanțe datorate furnizorilor din străinătate;
6. Creanțe neachitate căilor ferate străine, pentru reparații, avarii, etc.;
7. Orice fel de datorii de orice natură pe care administrația cfr. le are de plătit.

Având în vedere că toate aceste acte urmează a fi verificate de comisiunea instituită în acest scop,

s'a pus în vedere tuturor direcțiunilor c., după data de 1 Septembrie sub nici un motiv nu se vor mai putea înainta

Toți directorii căilor ferate sunt făcuți personal răspunzători și obligați

să achite din averea lor proprie toate datorile ce nu vor fi trimise direcției

contabilității până la 1 Septembrie.

Împreună cu directorii vor fi făcuți platnici solidari și funcționarii din vină cărora se va fi dovedit că a întârziat trimiterea actelor, împreună cu ordinele de plată.

În cazul când comisiunea de verificare ar constata că cu rea credință și rele intențiuni se vor fi făcut arătări de cifre inexacte, sau se vor fi emis acte folositoare comisiei pentru a reduce valoarea datorilor la cifra lor reală,

cei vinovați se vor pedepsi cu amenzi egale cu paguba suferită

de stat, sau căile ferate — în afară de pedepsele disciplinare ce se vor aplica în baza sentinței comisiei de disciplină.

Orice reclamațiune din partea creditorilor căilor ferate, ce s'ar adresa direcțiunilor ori-cărui serviciu cfr., va trebui rezolvată în cel mai scurt timp și cu toată atențiunea.

În același timp direcțiunea contenciosului cfr. va redacta și publica un comunicat prin care se va pune în vedere creditorilor căilor ferate

să facă cunoscut direcțiunei contabilității, în scris, cuantumului creanțelor lor

pe interval dela 1 Ianuarie 1918 la 31 Decembrie 1928, pentru cari posedă sau nu ordonanțe respective ale acțunilor sau avansurilor ce eventual au încasat în contul fie-cărei creanțe — depunând și actele suplimentare, ce ar mai poseda pentru justificarea creanțelor lor.

Mostrele de alimente scutite de analiză

Ministerul de finanțe a trimis un ordin circular tuturor punctelor vamale prin care le face cunoscut că pe viitor se vor scuti de analiză alimentele și băuturile sosite ca mostre în cantități mici, sub 250 gr.

Nu se vor considera ca mostre produsele de felul uleiurilor esențiale, coloranți alimentari, etc., cari vin în cantități mai mari de 50 gr.

Aceasta pe baza comunicării făcute de Ministerul Sănătății.

Austria prelungeste interdicția importului de vite din România

„Monitorul Oficial” publică avizul ministerului federal pentru agricultură, prin care se prelungeste interdicțiunea de a importa vite din România din cauza bolii de gură și unghii de cari suferă vitele în anumite părți ale României. Deasemenea interdicțiunea de a importa porci din două județe ale României, în vigoare până acuma, se extinde și asupra județului Cernăuți și ale câtorva plăși din alte județe.

Cum se aplică sporul la taxa timbrului

Noul spor de 10 la sută la taxa timbrului se socotește atât la taxele inițiale, cât și la sporul de 20 la sută ce se aplică dela 1 Ianuarie a. c. De exemplu; taxa de viză la contractele de închiriere era în cursul anului trecut de 1 la sută la valoarea contractului. Dela 1 Ianuarie a. c. această taxă s'a urcat la 1,20 la sută, iar acum, prin noul spor, această taxă a fost majorată la 1.32 la sută.

Aplicarea sporului la impozitele directe

Ministerul de finanțe a trimis tuturor administrațiilor financiare din țară un ordin circular, prin care le dă instrucțiuni despre modul cum trebuie să se aplice noul spor de 10 la sută la impozitele directe, precum și cum trebuie să se calculeze dobânda sporită dela 9 la 15 la sută la impozitele rămase în restanță.

Prelungirea valabilității valorilor medii

Ministerul de finanțe a trimis un ordin circular tuturor punctelor vamale din țară prin care le face cunoscut că prin decizia ministerială No. 180140 din 9 Iulie 1929. s'au menținut valorile medii actuale pentru articolele din tariful unitar, la cari se percepe impozitul de 15 sută și 1 la sută, pentru intervalul dela 1 Iulie până la noul dispozițiuni.

Calcularea acestor impozite se va face și pentru trimestrul Iulie la fel ca în trimestrul Aprilie 1929.

Olvassa a

Lemnul-t

Congresul Camerei Internationale de Comerț

DI. Al. Paximade, directorul filialei din Oradea a Băncii Marmorosch, ca delegat al României la Congresul Camerei Internaționale de Comerț, reîn-tors ne-a declarat următoarele:

— Am fost la Congresul Camerei Internaționale de Comerț din Amsterdam, ca reprezentant al Camerei de Comerț și Industrie din Oradea și ca membru în delegația oficială română. Țin să spun, că alte state au fost reprezentate prin o delegație mai numeroasă ca România și convingerea mea e că trebuia dată o deosebită importanță acestor congrese. Folosul lor e dublu: se cunosc reprezentanții diferitelor state între ei, — ceeace contribuie la apropierea între popoare — și se caută mijloacele cele mai bune pentru

a se determina guvernele să facă o politică economică cât mai liberă

— singura politică în stare să asigure pacea între state și mulțumire și îndestulare în interiorul fiecărui Stat.

— Am lucrat în secția de „Politica Comercială” și „Secțiunea Financiară”. În special chestiunile discutate în prima secțiune au fost de mare importanță. E suficient să spun, că s'a discutat în complexul ei chestiunea politicii comerciale și

mijloacele de a înlătura piedicele ce se pun în calea comerțului internațional.

S'au discutat pe rând: prohibițiile și restricțiile la import și export, atât cele rezultate din tarifele vamale cât și cele provenite din anumite practice administrative (formalități exagerate și inutile. etc.), clauză națiunii cele mai favorizate, stabilitatea tarifelor vamale, stabilitatea convențiilor comerciale dintre state, tratamentul streinilor, dumping-ul, etc. Precum văd, numai enunțarea acestor vaste chestiuni e suficientă pentru a învidia importanța congresului, binele pe care comerțul român îl poate aștepta din impunerea rezoluțiilor luate de Secțiunile Camerei Internaționale de Comerț la noi în țară și spiritul de împăciuire și viață liniștită între state, pe care caută să-l răspândească Camera Internațională de Comerț.

— Trebuie să recunosc însă că rezoluțiile Camerei Internaționale de Comerț își fac cu greu drum. Dar așa e întotdeauna în marile adevăruri: le trebuie timp pentru a se impune. Inceputul cu încetul însă

guvernele cedează în fața cerințelor

cercurilor comerciale organizate. Și fiecare victorie a noastră, a comercianților, asupra întransigenței și uneori absurdității guvernelor, e un pas mai mult pe calea păcii și a mulțumirii generale.

Az erdélyi gyümölcsstermelők vámredukciót kérnek

Nagybányán értekezletet tartottak a gyümölcsstermelők

A szatmármegyei mezőgazdasági kamara vezetősége értekezletet tartott Nagybányán, melynek legfőbb programpontja ennek a hatalmas kiterjedésű gyümölcsstermő vidéknek egyik legégetőbb kérdése volt. Az aktuális mezőgazdasági ügyek megvitatása mellett most került ugyanis sorra a gyümölcsstermelőknek az a régi kívánsága, hogy a gyümölcs-exportot a mezőgazdasági kamarák intézőségei vegyék a kezükbe.

Eddig ugyanis mint köztudomásu, minden nyáron és ősszel közvetítők bonyolították le a gyümölcs összevásárlását és őshat kézen ment át a fajalma, körte, különösen pedig a dió, amig a vagonokba került.

Az értekezleten hosszabb megbeszélés után

egyhanguan elhatározták, hogy a gyümölcs-exportot a mezőgazdasági kamarák fogják a jövőben irányítani.

Megkeresik ennek keresztülvitelére az összes többi mezőgazdasági kamarákat és társintézményeket, megküldik ezek-

nek a részletesen kidolgozott tervezeteket. A határozat szerint azonnal érintkezésbe lépnek Budapest, Bécs, Bern, Berlin és Newyork gazdasági intézményeivel, melyekkel a gyümölcsstermés leszűreteléséig véglegesen precizirozzák az export minden legapróbb részletét.

A kivitelét romániai bizottságok fogják eszközölni, melyekben részt fog venni egy-egy külföldi kereskedelmi szakértő is.

A mezőgazdasági kamarák maguk fogják elintézni a vagonbeszerzést is, sőt hivatalos uton kísérletekrt tesznek arra vonatkozólag, hogy

a kormány a gyümölcs ezidei vámját méltányos alapokon állapítsa meg.

Az idén egyébként a közepesnél nagyobb termés ígérkezik az ország, különösen pedig Erdély és a Bánát vidékein azokból a gyümölcsökből, melyeket Magyarország, Ausztria,

Franciaország, Németország, Sveic és Amerika felé exportálunk.

Banca Națională a votat moratoriul cerut de Banca Franco-Română

Institutul ajuns în insolvență are am activ, care cu 236.777.000 lei întrece pasivul

Ziarul „Ardealul Economic” a anunțat la timp împrejurările, în cari Banca Franco-Română din București, a ajuns în insolvență.

În urma insolvenței s'a inventariat activele și pasivele institutului, făcându-se rapoartele necesare pentru a se cere moratoriu.

Raportul de expertiză, în complexul lui a fost depus acum trei zile la grefa tribunalului Ilfov.

Concluzia experților este următoarea: activul băncii însumează cifra de 1,255.564.000 lei,

iar pasivul 1,018.786.000 lei. Deci

un surplus de activ de 236,777.000 lei.

Este interesant de văzut din ce se compune activul, după chiar arătarea experților: debitori 108.718.000 lei; conturi litigioase 116.145.000 lei; imobilele 171.889.000 lei; mobilier 10.459.000 lei; cambii scontate 281.680.000 lei; debitori din scrisori de garanție și evaluări 40.11.000 lei; încasso 26.108.000 lei; acțiuni în portofoliul băncii 150.209.000 lei; efecte publice

Primăria Municipiului Cluj

Nr. 2882—1929.

Anunț

Municipiul Cluj cumpără pe cale de licitațiune publică cu oferte în scris, închise și sigilate 110.000 (unasutăzecemii) kg. ovăs.

Licitațiunea se va ținea în conformitate cu art. 72.83 din legea contabilității publice în ziua de 19 Septembrie 1929 ora 11 a. m. înaintea Delegațiunii Permanente în sale de ședință.

Condițiunile de licitat să pot vedea în biroul Maerisței Centrale, Calea Traian Nr. 19.

Cluj, la 23 Iulie 1929.

Primăria Municipiului Cluj.

in portofoliul băncii 9.233.000 lei; cassa 6,369.000 lei.

Președintele tribunalului luând aci de cuprinsul raportului experților, a convocat pe creditorii Băncii Franco-Române spre a li se cere avizul asupra moratorului solicitat de aceasta.

Dat fiind marele număr de creditori, mai toți deponenți din toate unghiurile țării consultarea lor a avut loc în sala de ședință a tribunalului comercial.

Erau peste o mie de oameni, iar pentru menținerea ordinii s'a cerut asistența jandarmilor pedestri. S'a remarcat numărul mare de preoți și de femei bătrâne.

Operația votării, foarte anevoioasă în asemenea condiții, a fost prezidată de d. Iudecător Florin Foișoreanu.

Banca Națională, creditoare cu circa 160 milioane, a votat pentru admiterea moratoriului.

După redactarea procesului verbal în care se vor consemna voturile creditorilor, — tribunalul în complex de judecată, va hotări prin sentință dacă acordă moratoriul.

Falimentul Băncii Lazaris

Am publicat la vreme declararea în stare de faliment a Băncii Lazaris din Capitală (cu sucursale în Galați și Brăila), — după propria cerere a proprietarului băncii, care a arătat Tribunalului Ilfov, că din pricina împrejurărilor economice cari au făcut ca unele afaceri întreprinse de bancă să-i creeze dificultăți, se vede nevoit să depună registrele și să ceară declararea.

Joi creditorii băncii s'au întrunit la tribunal spre a-și da uvizul lor asupra cererii făcute de d. Lazaris de a i-se acorda

continuarea de comerț, pe termen de doi ani sub supravegherea unei comisiuni de creditori,

arătând în condițiuni detaliate că în acest chip și în acest timp se va putea ajunge la o lichidare satisfăcătoare a tuturor creanțelor.

Din creditorii cari s'au prezentat și cari însumau creanțe de 30 de milioane aproape unanimitatea

a admis continuarea de comerț, în condițiuni largi.

fără îngrădiri, iar o mică minoritate au făcut obiecțiuni asupra chestiunilor de amănunt.

Adunarea creditorilor a fost prezidată de d. judecător sindic. C. Duma.

Cele hotărâte au fost înaintate președintelui tribunalului, care împreună cu un judecător, ya decide.

Citiți „Lemnul”

Până la 1 Martie viitor se aplică tariful vamal minimal

Instrucțiunile referitoare la aplicarea noului tarif vamal

Ministerul de finanțe a trimis un ordin circular tuturor punctelor vamale din țară prin care li s'a făcut cunoscut că pe ziua de 1 August 1929 a intrat în vigoare noul tarif vamal votat de Corpurile Legiuitoare.

S'a atras atențiunea că taxele din noul tarif vamal sunt numai în lei hârtie.

Nouile taxe sunt prevăzute în două coloane deosebite, prima cuprinzând tariful general, iar a doua pe cel minimal.

În prima coloană (tarif general) sunt prevăzute taxe pentru toate articolele din tariful vamal. În a doua coloană (tarif minimal) sunt cuprinse taxe numai pentru anumite articole, taxe cari nu se pot reduce prin viitoarele convenții.

Până la 1 Martie 1930 se va aplica pentru mărfurile sosite din orice țară

taxele prevăzute în coloana tarifului minimal

și numai când în această coloană nu se găsec taxe pentru unele mărfuri, atunci pentru acele mărfuri se vor aplica taxele din coloana tarifului general.

Convențiile cu Spania și Grecia

În ce privește recente convenții comerciale încheiate cu Grecia și cu Spania, care au fost comunicate cu ordinele circulare Nr. 87973 din Aprilie 1927 și 156322 din Iunie 1927, se va continua a se aplica și de aci înainte taxele fixate în acele convenții.

Taxele vamale la automobile

Ca inovație față de tariful până azi în vigoare, automobilele pentru persoane prin noul tarif vamal art. 1293,

nu se mai taxează după greutate și după felul caroseriei ei după valoare

și anume: la aliniatul a sunt prevăzute automobile având o valoare până la 150.000 lei pentru care se percepe 12 la sută la valoare.

La al. b) sunt prevăzute automobilele având o valoare peste 150.000 lei și taxarea lor se va face în modul următor: pentru primii 150.000 lei din valoarea automobilului se va percepe 12 la sută, iar pentru restul valorii peste 150.000 lei

se va percepe 35 la sută.

Cu alte cuvinte dacă valoarea automobilului este de 250.000 lei, se va percepe pentru primii 150.000 lei 12 la sută, adică 18.000 mii lei, iar pentru restul de 100.000 lei se va percepe 35 la sută, adică 35.000 lei sau în total 18.000 plus 35.000 lei egal cu 53.000 lei taxă.

Valoarea automobilelor se stabilește de Minister și în

curând se va trimite un tablou cu prețurile principalelor automobile ce se importă și asupra cărora se va aplica normele de taxare.

În ce privește automobilele necuprinse în tablou,

se va lua de bază prețurile din facturile ce se prezintă,

cerând avizul Ministerului ori de câte ori aveți vrea bănuială asupra nesincerității prețului.

Legea taxelor

Odată cu noul tarif vamal a intrat în vigoare și noua lege pentru

stabilirea normelor de cântărire a mărfurilor tarifate

pe greutate și care va fi publicate în „Monitorul Oficial.”

În noul tarif vamal se găsește specificat în dreptul fiecărui

articol cântărirea pe brutto, pe netto-legal sau netto-real, iar în legea specială se va găsi în tabelele anexe B. și C. modul ee cântărirea pentru fiecare fel de marfă.

Concomitent cu noul tarif vamal, Direcțiunea Generală a Contribuțiilor

a pus în concordanță tariful unitar al impozitului pe lux și cifra de afaceri

cu noua nomenclatură a tarifului vamal.

Ca încheiere, se atrage atențiunea că nu se face nici o derogare dela art. 5. din legea generală a vămilor privitoare la regimul ce se aplică mărfurilor. Astfel fiind, se va aplica textele noului tarif pentru toate mărfurile pentru cari se depun declarațiuni cu începere dela 1 August a. c., indiferent de data la care au fost expediate acele mărfuri din străinătate.

A nagyváradi háztulajdonosok országos akciója a házbérilletékek emelése ellen

Megirtuk, hogy a pénzügyminiszter elrendelte a kétszázalékos házbérszerződés illetéknek a három évre való utólagos behajtását. Már akkor rámutattunk arra, hogy ez az illetékemelés a pénzügyminiszter tévedésén alapul s valószínűnek véljük, hogy az ország összes háztulajdonosai egységesen fognak eljárni a miniszteri rendelettel szemben.

A nagyváradi háztulajdonosok most meg is indították ezt az országos mozgalmat és részletes memorandumot készítettek az ügyről, amelyet a régenstanáchoz, a miniszterelnökhöz és a pénzügy-

miniszterhez juttattak el.

A memorandum megvilágítja az ügy jogi- és pénzügyi vonatkozásait és alapos érveléssel mutatja ki, hogy a pénzügyminiszteri rendeletnek semmiféle törvényes alapja nincs. Hivatkozik a súlyos gazdasági helyzetre is, amely az időt igen alkalmatlanná teszi az illeték behajtására. Remélik, hogy a memorandum hatása alatt a pénzügyminiszter eltekint az illetékek behajtásától, amely nemcsak a háztulajdonosok érdekeit sérti, hanem az egész polgárságot, mert hiszen a háztulajdonosok átfogják háritani az új adót a bérlőkre.

Veszélyben a kurticsi élőállat-export

Aradmegyéből nem lehet élőállatot exportálni a száj és körömfájás miatt

Az elmúlt hetekben Aradmegye területén váratlanul kitört az állatállományban a száj- és körömfájás. A megye vezetősége utasítást adott a főállatorvosnak, hogy a fertőzött területeken a legszigorubb övönintézkedéseket léptesse életbe. Megtiltották, hogy a száj- és körömfájással fertőzött helyekről állatokat más falvakba szállíthassanak, az egyes falusi vá-

moknál pedig ellenőrző szolgálatot szerveztek.

A megyei főállatorvos kinn járt Kurticson, ahol a községet, valamint a többi

Kurticsal egyvonalban fekvő magyar határmenti helységet szintén fertőzöttnek nyilvánította

és ott is a szükséges rendszabályokat léptette életbe. Ezzel

Értesítés! Ertesitem a mélyen tisztelt vevőközönségemet, hogy az összes tavaszi ujdonságaim, különösen kiemelve a

Burberry Gabardin Trench-Coat-ok kész Homespuns sport-öltönyök
és mértékosztályom legujabb angol szövetei nagy választékban megérkeztek

NEUMANN M.

férfi- és fiu ruhaáruháza, Cluj, Piața Unirii (Főtér) 14.

kapcsolatban azután várható, hogy Kurticson, ahol tudvalevőleg az élő állatexport ilyenkor nagymértékben folyik, komplikációk fognak beállni.

Az állategészségügyi főrvény értelmében Aradmegye területéről az élőállatexport épen ennek a betegségnek következtében már teljesen szünetel. A vonatkozó törvény előírásai szerint olyan élőállatrakomány, amelyet nem fertőzött vasutállomáson adnak fel, szükség esetén áthaladhat ugyan fertőzött vidéken, azonban a fertőzöttnek nyilvánított községek vasutállomásain ezeket a vagonrakományokat nem szabad sem etetni, sem itatni és a vagonoknak is lezártan kell tovább futniok, Tekintettel arra, hogy Kurticson most szintén felütötte fejét ez az állatvész, valószínűnek látszik, hogy

az itteni élőállatexport megnehezül,

sőt esetleg egészen megakad, úgy, hogy még a tranzit-árúk sem haladhatnak majd külföldre és azokat más határállomáson keresztül kell Magyarországra felé irányítani. Ebben a tekintetben a miniszterium döntését kell kívánni, mert Kurticson — dacára, hogy fertőzött terület — a vámolás és vámkezelés szempontjából feltétlenül ki kellene nyitni az érkező vagonokat.

**Kolozsvár
Polgármesteri Hivatala
2882—1929 sz.**

Hirdetmény

Kolozsvár törvényhatósági város nyilvános árlejtésen zárt és lepecsételt borítékokban benyújtott ajánlatok alapján 10.000 (száz-tízezer) kg zabot vásárol.

Az árlejtést az állami számviteli törvény 72—83 szakaszai alapján 1929 szeptember 19-én délelőtt 11 órakor az állandó bizottság jelenlétében a polgármesteri hivatal üléstermében tartják meg.

Az árlejtés feltételek megtekinthetők a Calea Traian 19 szám alatti irodában.

Cluj, 1929 július 23.

**Kolozsvár
Polgármesteri Hivatala**

Pregătiri pentru transportul cerealelor pe căile ferate

Căile ferate fac ultimele preparative în vederea începerii campaniei pentru transportul cerealelor.

Un mare număr de vagoane defecte au fost trimise în diverse ateliere, cu mențiunea de a fi reparate în timpul cel mai scurt posibil.

Direcțiunea economatului a cerut consiliului de administrație cfr. să aprobe deschiderea unui credit în valoare de 9,908.500 lei, necesar pentru plata unei furnituri de 5700 metri cubi scânduri de brad, pentru reparația vagoanelor de marfă.

Félmillió gyapotipari munkás sztrájkol Angliában

Az angol gyáriparban hatalmas arányu bérharcok dunnak. A munkáskormány nem tudta elejét venni a munkáskonfliktusok kiéleződésének s a bértárgyalások tömeges megszakadásával az angol ipari munkásság krízise egyre jobban kiéleződik. Az első komoly szakadás az angol gyapotiparban történt meg. Ezernégyszáz gyár zárta ki munkásait s mintegy félmillió munkás vonult ki a munkahelyéről.

A gyapotiparban a konfliktus onnan dotálódik, hogy a gyárosok szövetsége a gyapotipar súlyos krízisére való hivatkozással nyolc százalékos bérredukciót akart keresztül hajszolni. A munkásság tiltakozott a bérleszállítás ellen s mivel úgy a gyárosok, mint a munkásság megbízottai a legmerevebben ragaszkodtak eredeti álláspontjukhoz, a tárgyalások megszakadtak s a kizárás megtörténik. Egész Angliában óriási izgalommal tekintenek a minden vonalon kiújult bérharcok kimenetele elé.

Csődöt rendeltek el a bukaresti Automobilul cég ellen

Az ilfovi törvényszék elrendelte a csődöt a bukaresti Automobilul betéti társaság ellen, mely autók és autóalkatrészek eladásával foglalkozott. A betéti társaság tagjai Jean Galta-novici, Leon Braunstein és Traian Parcescu voltak. A cég vagyonszállításának összeállítása most van folyamatban.

Uj elvámolási rendszer a CFR-nél

A vasúti küldemények elvámolása a CFR igazgatóságának közlése szerint a nemzetközi áruszállítási egyezményhez híven, ezután a következő normák szerint történik: 1. Ha a küldemény vámolása az expedálás előtt, tehát a transzportkontraktus lezárása előtt történik meg, a feladó, akit az áru tulajdonosának tekintenek, jogosítva van akár egyedül, akár valamelyik közvetítő vámiroda igénybevételével csinálni a vámolást. 2. Ha azonban a vámolás a transzportkontraktus lezárása után történik, vagyis amikor a CFR az árut már átvette s azzal magára vállalta a felelőséget, a vámolási formalitásokat a CFR csinálja a saját vámolási irodája útján. 3. Ha a vámolás utközben történik valamelyik közbeeső állomáson, ahol a vámhivatal a vámformátásokat a CFR vámirodái eszközlik. 4. A feladó minden esetben megjelölheti a szállítólevélben, hogy jelen óhaját lenni a vámolás műveleténél, hogy felvilágosításokat adjon és megtegye a szükséges megjegyzéseket, — vagy azt, hogy a vámolási műveleteket maga akarja végrehajtani. 5. Az esetben, ha a vámolás a rendeltetési helyen történik, miután a címzett a szállítólevél birtokába jutott a címzett jogában áll a vámolást akár a CFR vámirodái, akár egy közvetítő vámiroda útján, vagy akár személyesen csinálni.

Bizakodással tekint a vaspiac az őszi kampány elé

Pro és kontra vélemények a vámtarifáról

Vaskereskedelmi körökben némi bizakodással tekintenek az őszi szezon felé. Bukarestből már kiszivárogtak a revideált vámtarifák tételei, melyek szerint

az új díjtételek nagy általánosságban 10—25 százalékkal lesznek olcsóbbak a réginél.

A rudvas vámjai valószínűleg 3.40-ről 3.-ra, a hengerhuzalék 3.52-ről 3.10-re, az abranecsvasé 4.80-ról 3.50-re, a lemezé (4 mm-től felfelé méretezve) 4.80-ról 3.60-ar, és a fekete, valamint horgonyzott lemez tételei ezzel arányban lesznek leszállítva.

Alacsonyabb vámtételek lesznek a horgonyzott drótoknak, fonatoknak és szöveteknek is.

Erősebb redukción lehet várni a mezőgazdasági gépeknél és szerszámoknál is. A nyersvas tarifája fél lejjel emelkedik, míg a kereskedelmi öntvényeké változatlan marad. A zománcedénynél ugyancsak felemelik a vámtételeket, a bevéső záruk csak csekély százalékban emelkednek, a bevéső pántok tarifája pedig csökken. A szeg-, drótkötél- és lánegyárak, ugylátszik, megvannak elégedve az új vámokkal. Annál elégedetlenebbek azonban a kohó- és hengerművek. Mindent összegezve, kétségtelen azonban, hogy az új vámtarifa valamivel kedvezőbb lesz mint volt a régi. Vaskeres-

kedelmi körökben mindenesetre némi aggodalommal is vannak az új vámtarifatervezettel szemben, miután az nagyon gyorsan készült el. Általános az a vélemény, hogy egy közel kétezer főtételt tartalmazó vámnomenklaturának a lekiismeretes átdolgozása több időt kell hogy igénybe vegyen. Ugy hiszik, hogy az új vámtarifarendelet nem engedélyez több kivételes esetekben vámkedvezményeket, amelyekkel sok visszaélés történt.

A kitünő termés nagyon biztatónak ígérkezik a vaskereskedelem őszi üzletmenetére nézve, miután a gazdasözönség a vasipari termékeknek legerősebb fogyasztója. Agodalmaskodnak azonban a vasipari körökben

a kormánynak a külföldet bizonyos tekintetben túlzott előnyben részesítő politikájával szemben.

Többek között szó van arról, hogy a kormány mintegy százmillió lej értékben külföldről vásároljon mezőgazdasági gépeket. Ebben a százmillió tételben szerepel ezer vetőgép, haromezer rostológép és haromezer vetőmagtisztító. Természetesen az ilyen szállításokra elsősorban a romániai vasipar aspirálna. Ugy halljuk, hogy miután a kormány ezeket a gépeket a központi szövetkezet révén kívánja majd értékesíteni, ez ellen az illetékes szakmai körök komoly tiltakozással fognak élni.

Este nevoie de organizație forestieră ?

de: Dr. MELCHIOR WEISS, membru al firmei Sziklas & Weiss

Și eu, ca și alții, căroră le-a fost adresată întrebarea, dacă avem sau nu nevoie de organizație, din punct de vedere propriu țin să-mi precizez părerile, având în vedere, că bransa forestieră are mai multe ramuri.

Foarte puține branșe au atâtea ramuri eterogene, ca și cea forestieră, dar cu toate acestea nu este permis să scăpăm din vedere, că avem foarte multe interese comune, cari reclamă să fim solidarizați într-o singură tabără.

A răspunde întrebărilor, este foarte ușor, având în vedere, că

fiecare firmă s'a convins despre necesitatea organizației,

a cărei lipsă fiecărui întreprindere o simțise în detrimentul propriu, neavând reprezentanță, care să ne apere interesele vitale.

Eu constat, că în prezent nici nu mai poate fi întrebarea, dacă avem sau nu avem nevoie de organizație forestieră.

În prezent vorba poate se fie numai despre

modalitățile de realizare a organizației

imperios de necesară pentru bransa forestieră.

Greutățile cari eventual s'ar întâmpina din partea unora, în privința realizării organizației, s'ar evidența numai pentru încercăturile, în cari s'a desfiin-

țat organizația veche.

Vechea organizație, nu a putut obține rezultatele dorite, deși a lucrat insistent. Activitatea vechei organizații a fost mai mult pasivă, putem zice: defensivă, având în vedere, că altă cale nu avea în acel timp, în care

consolidarea era abea embrionară

în întreaga țară.

Rezistența întâmpinată la înființarea vechei organizații, era chiar și firească, în acele împrejurări, cari atuncea se semnalau.

Dela noua organizație putem să operăm rezultate mai eclatante, având în vedere, că în prezent toate forurile s'au convins, că

nu este recomandabil să se sugrume una dintre cele mai importante și mai mari industrii din România,

cari și pentru țară oferă o bogată resursă de câștig.

Înființarea organizației eu o cred necesară pe baze de decentralizare, singurele în măsură de a asigura apărarea și prosperarea diferitelor ramuri forestiere.

A CFR. 136 specialis vonattal 360 ezer vagon gabona szállítására készült fel

A CFR. vezérigazgatósága megtette a szükséges intézkedéseket az idei gabonakampány zavartalan lebonyolítására. A gabona szállítása körülbelül 100 napig fog tartani. A CFR. 136 specialis vonatot iktat be a teheráruforgalomba, amelyek 360 ezer vagon gabonát tudnak szállítani. A tervek szerint 200 ezer vagon gabonát irányítanak exportrendeltetéssel a kikötők felé, 60 ezer vagon szárazföldi úton kerül exportra, míg 100 ezer vagon a belföldi szükséglet céljaira kerül elszállításra. A tervek szerint az erdélyi és bánági vasútvonalakon 82 ezer vagon gabona kerül elszállításra. A munkaprogram szerint a CFR. vonalain naponta 2600 vagon exportrendeltetésű gabonát fognak szállítani. A szállítások zavartalan lebonyolítására a CFR. 140 vasúti mozdonyt és 14 ezer fedett vasúti kocsi vesz igénybe és 750 kiegészítő személyzetet fog alkalmazni a gabonakampány idejére.

Elrendelték a bűnügyi zárlatot az aradi Poporala biztosító igazgatójának vagyonára

Antonini Mircea aradi vizsgálóbíró döntött Pop Sándor dr. aradi ügyvéd kérése ügyében, amelyet 467 ügyfele nevében terjesztett be a vizsgálóbíróhoz. A Poporala biztosító károsultjai a bűnügyi zárlat elrendelését kérték az intézet igazgatója, Chisman Benzin ellen, aki tudvalevőleg jelenleg vizsgálati fogságban ül az aradi ügyészség fogházában. A vizsgálóbíró 2.760.408 lej erejéig bűnügyi zárlatot rendelt el Chisman igazgató bárhol feltalálható vagyonára. A bűnügyi zárlatot foganatosították a portareli hivatal kiküldöttjei és a panaszosok képviselőinek jelenlétében.

**Ne fogadjon el mást
„Mira“ légyszívó
a legjobb!**

Care este situația Soc. U. E. G. și procesului câștigat la Paris împotriva Statului român

Omisiunea guvernului de a ridica sechestrul judiciar, împiedică orice posibilitate de a închide procesul — Guvernul se dedă la acte abuzive pentru a acapara averea Soc. Sonametan și UEG

Cine poartă vina pierderii procesului U. E. G. la Paris

Înainte de a intra în tratatarea fondului procesului judecat la Paris de tribunalul mixt româno-ungar în chestiunea Soc. U. E. G. (Ungarische Erdgas Gesellschaft) nu strică să facem un mic istoric al acestui conflict dus pe calea justiției internaționale dela Paris.

Soc. U. E. G. se știe că a fost pusă sub sechestrul judiciar în anul 1919 de către Consiliul Dirigent prin sentința Tribunalului din Alba-Iulia, sentință menținută de atunci și până astăzi.

Motivul acestei sechestrări era la început că averea Soc. U. E. G. nu avea nici un stăpân, iar statul român avea tot interesul să conserve această avere. În anul 1923 însă, Ministerul de finanțe ordonă

o lichidare a acestei averi

pe motiv că societatea avea control german.

La un proces care a avut loc la tribunalul Ilfov, societatea negăsind câștig de cauză, face apel la Tribunalul Arbitrar mixt româno-maghiar, care funcționează în baza art. 239 din tratatul dela Trianon. Încă în anul 1925 obține măsuri conservatorii cerând

menținerea status-quo-ului la administrarea averei

până la judecarea definitivă a procesului în fond.

Statul român a contestat Tribunalului mixt competența de a judeca procesul pe motivul că deși societatea având sediul în Budapesta, ar avea caracterul german. Tribunalul mixt, însă, și-a declarat competența cu ocazia acordării măsurilor de conservare a averii. Cu alte cuvinte

baza juridică a Statului român pentru lichidarea averei Soc. U. E. G. chiar dela început era respinsă

de către Tribunalul mixt astfel în cât statul putea să prevadă încă din anul 1925 că va pierde procesul. Aceasta grijă devine însă o realitate încă din anul 1927 luna Iulie, când același Tribunal stabilește o jurisprudență analogă în cazul de față, ca și în procesul societăților particulare de căi ferate; spunând că: *oricât capital german ar avea o societate ungară având sediul în Budapesta, averea ei din Ardeal nu poate fi lichidată pe baza nici unui tratat de pace.* Dată fiind această situație

cu ani înainte, ce trebuia să facă Statul român și ce-a făcut?

Trebuia, deci, să evite judecarea procesului de către Tribunalul mixt din Paris, promovând închiderea procesului fie pe calea unei tranzacțiuni între stat și U. E. G. din Budapesta, fie autorizând grupuri bancare românești pentru cumpărarea tuturor acțiunilor acestei societăți Statul n'a însărcinat ca acest lucru grupurile bancare, ci soc. *Sonametan* pe motivul că fiind cel mai mare acționar al acestei societăți beneficiile realizate la U. E. G. îi vor reveni în cea mai mare parte. Soluția aceasta s'a și îndeplinit, aproape în întregime până la venirea actualului guvern. Ori,

acțiunile băncilor ungurești au fost cumpărate încă din anul 1927

iar cele germane în luna Octombrie a anului 1928.

Și cu toate că *Sonametan*, nu avea nevoie de autorizația Consiliului de ministri — în statutele sale fiind prevăzut dreptul pentru operațiuni financiare mobiliare — totuși

cumpărarea acțiunilor ungurești a fost făcută cu cunoștința Ministerului de finanțe,

iar a acelor germane a fost ratificată de parlament prin legea din 1 Ianuarie 1929, cu ocazia ratificării convențiilor economice dintre România și Germania.

Soluția dată de guvernul trecut era menită să închidă procesul la Paris, iar dacă totuși procesul s'a judecat vina nu o mai poartă

Sonametan care este numai o victimă a guvernului actual,

— ci ea cade pe deaîntregul numai în sarcina guvernului care nu a făcut tot posibilul să închidă procesul la Paris. Iată care era datoria guvernului: din moment ce el iscălise în luna Noiembrie 1928 actul de convenție cu Germania renunțând la lichidarea averilor germane el nu mai putea susține în fața tribunalului din Paris că are dreptul să lichideze averea unei societăți, unde germanii aveau control! Deoarece guvernul a fost la timp făcut atent de specialiști eminenți, că trebuie să ridice sechestrul judiciar, căci numai așa se poate evita judecarea procesului, — și totuși s'a acceptat aceste sugestțiuni —

însemnează că a fost conștient de ceiace face, și deci poartă întreaga răspundere a pierderii acestui proces.

Și ne întrebăm pentru care motiv a procedat în acest fel guvernul asupra unei chestiuni de mare interes național economic, pentru că

avea angajamentul încă din opoziție, ca să distrugă Societatea Națională de Gaz Metan și U. E. G.

indiferent dacă distrugând aceste societăți va da anihilării o muncă economică românească de mai mulți ani; neavând alte mijloace legale a făcut pur și simplu un abuz de putere. A redus tariful de gaz a *Sonametanului* pentru ca aceasta

să nu mai poată plăti băncilor din străinătate

Hogyan drágítja meg a CFR. a talpfatermelést

Amint lapunk más helyén megírtuk a CFR. vezérigazgatósága augusztus 10-re 500,000 darab talpfa beszerzésére írt ki árlejtést. Szakkörökben az árlejtéssel kapcsolatosan az a vélemény alakult ki, hogy az árlejtés nem lehet eredményes, mivel a CFR. vezérigazgatósága a szokásoktól eltérően ezen az árlejtésen

csupán normál-talpfa akar beszerezni,

ami a talpfatermelőkre rendkívül hátrányos. Sulyosbíja a helyzetet az, hogy a CFR. a normáltalpfa-kategóriákból is csupán 2'60-as és 2'70-es méreteket akar beszerezni, viszont a termelés folyamán, amint ismeretes igen nagy mennyiségben kerül ki 2'50-es és 2'25-ös vicinális talpfa is, melyek értékesítésére a talpfa-termelőknek eddig rendszerint meg is adták a lehetőséget, mert úgy külföldön, mint belföldön a normáltalpfa mellett ezeket a kisebb dimenziókat is átvették a vasutak.

Hogy a CFR. ezúttal miért ragaszkodik csupán a normáltalpfa beszerzéséhez, azt érdekelt körökben különböző kommentárokkal fűzik. Minden esetre levonják azonban azt a következtetést, hogy

a normál-talpfa áránban kifejezésre kell, hogy jusson az, hogy a CFR.

tate, la termen ratele pentru acțiunile cumpărate

și pentru ca astfel acțiunile U. E. G. să cadă în mâinile partizanilor politici ai guvernului. A menținut sechestrata averea societății U. E. G. pentru a aduce pierderi pe această cale *Sonametanului*, deși știa destul de bine că prin acest procedeu al său va expune Statul român să piardă procesul la Paris. Iar atunci când a văzut că se găsește cineva care rezistă, nu s'a dat la o parte nici dela opresiuni cum a fost cazul arestării dlui Ing. Motaș directorului general al *Sonametanului*.

Este lucru foarte trist că în chestiuni economice naționale de o atât de desăvârșită importanță cum este și cazul U. E. G., eșecul nostru se datorește patimei și urei care vibrează și caracterizează politica noastră economică, oferind ocazii potrivite străinătății spre a-și bate joc de noi și pentru ca aceștia să poată profita de aceste momente de slăbiciune ale noastre.

Cât despre procedeu guvernului vedem cum acest guvern de legalitate al dlui Maniu, — cu toate pretențiunile sale de occidentalism — se serveste de mijloace cari cu nimic nu se deosebesc de felul politicii guvernelor anterioare, atunci când este vorba să acapereze și să pună mâna pe o avere de felul societăților *Sonametan* și U. E. G.

Tr. Chirilă.

nem vesz át vicinális talpfát is,

mert a termelők kénytelenek a kisebb dimenzióju talpfákat tűzifa gyanánt értékesíteni és ezt a veszteséget nem hozhatják be máshol csak a normáltalpfa-nál. Eppen ezért ezen az árlejtésen, az eddigi alacsony beszerzési árákkal szemben, világarbitásu, esetleg ennél magasabb árak fognak szerepelni.

Taxarea sărurilor minerale la CFR

Direcțiunea generală a căilor ferate a dispus ca sărurile minerale, expediate de stațiunile balneare Bazna, Bălcătești și Oglinzi, să se taxeze după taxele de mare viteză favorizate, dacă se expediază cu mare viteză și după taxele clasei C., dacă se expediază cu mică viteză. Coletăria cu săruri minerale sub 5000 kgr., se va taxa după coloana a treia a clasei C.

Dispozițiunile de mai sus au intrat în vigoare la 1 August.

Olvassa a

„Lemnul“-t

A magyarországi nagybankok félévi mérlegei

A magyar közgazdasági élet ugyancsak nehéz félesztendőt hagyott maga mögött. A nagybankok mostani jelentései az első félesztendő üzleti eredményeiről, noha nem mutatnak fel nagy eredményt, mindazonáltal beszédesen demonstrálják azt, hogy a nehéz viszonyok közepette is sikerrel teljesítik feladataikat. Az egyes jelentéseket az alábbiakban ismertetjük:

Magyar Általános Hitelbank

félévi mérlege 3,489.493 pengő nyereséggel zárult az 1928. év első felében elért 3,443.012 pengővel szemben. A kimutatott nyereségben nem foglaltatnak a társas üzleti eredmények és nem számoltatott el a külföldi fiókok hozama sem. A félévi mérleg egyébként azt mutatja, hogy az 1928. december 31-i állapottal szemben a váltótárca és az adósok összege 294.3 millióról 303.6 millióra, a folyósított jelzálogkölcsönök összege 42.7 millióról 44.3 millióra, a takarékbetétek 51.2 millióról 55 millióra, a folyószámlabetétek pedig 125.7 millióról 134.3 millióra emelkedtek.

Kereken 4 millióval emelkedett a bankértékpapírállománya, ami részint az intézet érdekköréhez tartozó egyes vállalatok tőkeemelése révén állt elő, még inkább azonban a tőzsdei helyzet által indokolt intervenciók vásárlásából származott,

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank

félévi mérlege az 1928. évi nyereségáthozat nélkül 2,930.856 pengő nyereséggel zárult az 1928. első felében elért 2,903.017 pengővel szemben. Több már lebonyolított üzleti nyereségének elszámolását későbbi időpontra tartotta fenn a bank. Az intézet hatalmas tevékenységének egészséges továbbfejlődéséről tanuskodnak az egyes állományok adatai, amelyekből kitűnik, hogy a váltótárca a múlt év végén volt 90 millióról 105 millióra, a záloglevél- és községi kölcsönüzletekben kihelyezett tőkék pedig 58 millióról 62 millióra emelkedtek, míg az intézet által kezelt idegen tőkék 224 millióról 236 millióra növekedtek. A folyószámlaki-helyezések betudásával a Kereskedelmi Bank kihelyezéseinek összege 275 milliót tesz ki, a múlt év végén volt 259 millióval szemben.

Pesti Hazai Első Takarékpénztár

mérlege az 1928. június 30-i 1,731.000 pengő tiszta nyereséggel szemben 2,007.000 pengő tiszta nyereséget tüntet fel. A többleteredmény részben a folyó év elején eredményesen keresztül-vitt alaptőkeemelés során az infúzióhoz befolyt mintegy 7.5 millió pengő új tőke hozamában leli magyarázatát, részben az álladékelmelkedésekre vezethető vissza. A könyvbetétek 83 millióról 88.8 millióra, a folyószámlabetétek pedig 58.4 millióról 62.9 millióra emelkedtek, továbbá a váltótárca az 1928.

december 31-i 95.9 millióról 101.1 millióra, a záloglevél- és községi kölcsönök álladéka pedig 63.4 millióról 72.2 millióra növekedett.

Magyar Leszámitóó és Pénzváltóbank

mérlege 2,215.675 pengő nyereséggel zárult a múlt év első fe-

leben volt 1,189.776 pengővel szemben. A kedvező fejlődést mutatja elsősorban az, hogy az intézetnél levő betétek összege december 31. óta 68.2 millióról 75.6 millióra, az idegen tőkék összessége pedig 105.1 millióról 117.5 millióra növekedett. A váltótárca 46.6 millióról 51 millióra, az adósok tétele 49.5 millióról 53.3 millióra és végül a jelzálogos és községi kölcsönök állománya 53.4 millióról 56.5 millióra emelkedett.

Csődöt kértek a kolozsvári „Lyonnaise“ selyemgyár ellen

A csödkérő egy franciaországi nyersanyag exportőr cég, melynek egymillió lej a követelése

A kolozsvári „Lyonnaise“ selyemgyárat 1928-ban létesítette néhány vállalkozó szellemű üzletember, akik arra számítottak, hogy a belföldön gyártott olcsó selyemmel ellensúlyozni fogják tudni a csempész invázió nálunk nevéstéges áron vesztegetett selyemárut. A gyárnak a számításai már ekkor sem voltak és csak nagy nehézségek árán sikerült a csődöt elkerülniök. Ekkor új alapokra fektették az üzletet.

uj anyagbeszerzési forrásokat szereztek,

ujabb, nagy beruházásokat eszközöltek s megnyitották a Deák Ferenc-utcai nagyvárosi üzletet is.

A termelés megkezdésekor a gyárnak az volt a terve, hogy külföldi anyagot dolgoztat fel különböző fajtájú selyemárakká. Így próbálták valamennyire is csökkenteni a Romániában a vám miatt óriási áru selyemnek a detailban való árusítását. Ez volt a tulajdonképpen az üzlet alapja. Itten kellett volna megtalálniuk számításait az alapítóknak.

Realizarea concentrărei morilor

Morarii adunați în Timișoara, au decis cu unanimitate concentrarea morilor comerciale din Banat, urmând a contribui la organizarea tuturor morarilor din România

— Dela redacția noastră din Timișoara —

Organizarea morarilor pare a ajunge în fine în stadiu decisiv, în urma hotărârii, pe care au adus-o Dumineca.

treizeci de proprietari de mori comerciale din Banat

intruniți la moara Frații Prohaszka în Timișoara.

Cei treizeci de reprezentanți ai morilor comerciale din Banat, în adunarea, pe care au avut-o Dumineca trecută,

au decis concentrarea morilor comerciale din Banat

hotărând să înființeze în Timișoara un biuro central al morilor concentrate.

Președinte al organizației morilor a fost ales dl Oszkar Prohaszka iar locțiitor dl Vasile Brebenariu, directorul morilor Domeniilor din Reșița, iar director al biuroului cen-

tral dl Emerich Grosz, secretarul general al Morii Sistematice din Timișoara, cari funcționează ajutați de un comitet de ouă membri.

Organizația intenționează să contribuie și la organizarea morilor din Arad, Bihor, Ardeal, etc.

Morile concentrate în viitor își vor desfășura produsele prin biuro central înființat

prin care se vor stabili și norme de contingentare a producției.

Biuroul va avea menirea ca să elimineze concurența,

ce există până în prezent între mori.

Noul biuro își va începe activitatea la 15 August a. c.

În legătură cu concentrarea morilor comerciale, suntem în-

formați, că

se organizează și morile vamale

după norme, cari vor determina și unificarea procentului de vămuire a macinișului.

Nagy fizetésképtelenség a budapesti fapiacón

A budapesti fapiacón az erdélyi fakereskedelmet érdeklő fizetésképtelenség következett be. Dr. Goldfinger Oszkár vállalatát közel másfélmillió pengő passzívával fizetésképtelenséget jelentett, amelyre körülbelül 70 százalékos fedezete van. Goldfinger a háború előtt az erdélyi puhafa termelés egyik jelentékeny alakja volt, aki családjától elválva, Magyarországon kezdte meg vállalatát. Erdélyben azután is jelentékeny érdekeltségeket tartott fenn, így például a dicsőszentmártoni Nitrogéngyár 65.000 darab részvényének tulajdonosa. Főhitelezője a szintén erdélyi származású Haimann Leó bucareștii fatermelő, akinek a követelése 150 ezer pengőt tesz ki. Megindult a kényszeregyezségi eljárás bevezetése dr. Goldfinger Oszkárral szemben.

A CFR újabb félmillió darab talpfa szállításiára irt ki árlejtést

A C. F. R. vezérigazgatósága augusztus 10-ikére újabb 5000 ezer darab talpfa vásárlására irt ki árlejtést. A szállítandó talpfák mérete 2.70 méter. A talpfatermelők augusztus 9-én Bukarestben értekezletet tartanak, amelyen megbeszéljük az árlejtésen követendő egységes eljárás módjait. — Itt említjük meg, hogy a CFR vezérigazgatóságánál július 20-án tartották meg a tűzifa árlejtést, amelyen 29 romániai cég tett ajánlatot, tűzifa szállítására. A kolozsvári cégek közül Hirsch Vilmos, a Staruinta Romaneasca, Eisler Testvérek és a Valea Jiului fatermelővállalatok nyújtottak be ajánlatokat. Az árlejtés felett a CFR vezérigazgatósága a napokban fog dönteni és valószínűleg átveszi a teljes felajánlott mennyiséget.

A csödeljárás megszüntetését kérte a fizetésképtelenné vált bukaresti Banca Lazaris

Megirtuk, hogy a bukaresti Lazaris Bank, amelynek Galacban és Brailában is működtek fiókjai, csödbe jutott. A pénzügyintézet bankhitelezői tegnap vizsgálták felül az ilfovi törvényszéken azt a státust, amelyet a Lazaris Bankról készítettek. A nagyhitelezők, akik összesen 30 millió lej követeléssel érdekeltek a banknál, hajlandóknak mutatkoztak arra, hogy a pénzügyintézet folytathassa működését, természetesen azonban a hitelezők kebeléből megválasztott bizottság ellenőrzése mellett. Az ilfovi törvényszék a napokban dönt a Lazaris Bank további működése kérdésében.

„VICTORIA“

PRIMA FABRICĂ ARDELEANĂ DE PASMANTERIE ȘI ȘIRETURI
ELSŐ ERDELYI PASZOMÁNY ÉS ZSINOR/RUGYÁR

Târgu-Mureș—Marosvásárhely

Produce:

șireturi pentru ghețe, trese, șireturi de lama goufrate, șuitașuri și diferite articole de pasmanterie de prima calitate

Gyárt:

mindennemű cipőfűzőt, lámaszögöt, sujtást, tresset borítást és különböző speciális paszományárut elsőrangú kivitelben

:: ! Telegram: Pasmantaria Victoria ! ::

Fabrica „Heinrich“ din Cluj a pornit proces pentru că i-s'au licitat acțiunile

Direcțiunea fabricii de săpun precizează, că acțiunile i-au fost licitate pe nedrept

Am anunțat la timp împrejurările în cari au fost licitate acțiunile fabricii de săpun „Heinrich“ din Cluj, de către curatorul masei de faliment a Băncilor Unite Ipotecare din Cluj, la cari erau depuse.

Licitarea, care s'a făcut într'un cerc restrâns, ca și alte acte,

a contribuit la intensificarea nemulțumirilor, cari se manifestează contra comitetului ce administrează averea falimentară a băncii.

Fabrica de săpun, care nu demult și-a mutat sediul din Cluj în București,

beneficiind de avanta-

giile moratoriului,

pe care l-a obținut între timp, a pornit proces contra curatorului masei falimentare a Băncilor Unite Ipotecare din Cluj, care

a licitat acțiunile fabricii „Heinrich“, cu o sumă ridicol de neînsemnată,

precizând că licitarea a fost lipsită de orice baze juridice acceptabile.

Firma „Heinrich“ în acțiunea pornită, a cerut anularea licitației, pretinzând să i-se restituie acțiunile licitate pe nedrept, fiind depuse numai ca garanță la banca ajunsă în faliment.

Falimentul fabricii de mătase „Lyonnaise“ din Cluj

O firmă exportatoare de mătase brută din Franța a cerut falimentul

Am anunțat la timp împrejurările, în cari fabrica de mătase „Lyonnaise“ din Cluj, a ajuns în insolvență.

În urma insolvenței, firma Pellissier et Co. din Franța, care a livrat fabricii „Lyonnaise“ mătase brută, a prezentat zilele aceste o cerere de faliment contra fabricii insolvente

pentru datoria de un milion lei.

Firma Pellissier et Co. a cerut în repetite rânduri, ca să i-se a-

chite pretensiunea, dar nu a obținut suma cerută nici în urma tratativelor întreprinse în ultimul timp.

În urma situației create, firma Pellissier et Co.

a crezut mai practic să ceară faliment

contra fabricii „Lyonnaise“.

Cererea de faliment se aduce în desbaterea din 5 August a. e. pe care dată se vor încheia o lucrările de inventariere a pasivelor și activelor.

Ardealul Economic

Erdélyi Közgazdaság

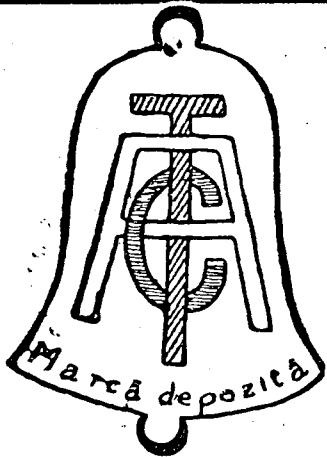
hirdetési árai:

Cimlapon cm²-ként Lei 20'—

Szöveg között cm²-ként — Lei 15'—

Többi hirdetési oldalon — Lei 10'—

Egy garmond sor Lei 80'—

Cu această marcă este prevăzută fiecare obiect de argint și lux fabricat în fabrică

„TACĂMUL“ din CLUJ.

Finetă de 800!

Fabricațiile se pot procura în prăvăliile de bijuterii mai bune. Numai pentru revanzători. „Tacămul“ fabrică de argintării. Cluj, Str. N. Iorga No. 11/A. — Telefon: 4-82 Adresa telegrafică: „Tacămul“

Prima Fabrică de Electricitate Română S. A.

Első Romániai Elektromosgyár Rt.

Cluj-Kolozsvár, III., Strada Călugărițelor No. 1

(Apăca-utca, Erzsébet-fürdő.)

Saját gyártmányu szerelési és

magasfeszültségű anyagok. Mü-

szerek: Hartmann & Braun.

Szénkefék: Sächsische Dina-

mobürstenfabrik. Motorok!

Bayerische Motorenwerke

Adr. Telegr.: RELAIS. - Sürgönycim: RELAIS

„CARMEN“

FABRICA DE GHETE SOCIETATE ANONIMĂ ORADEA

Ajánlja női luxus, trotteur és gyermekeipő gyártmányait

Adresa telegrafică „CARMENSHOE“

Kolozsvári Takarékpénzt. és Hitelbank Részvénytárs.

Cluj, Piața Unirii (Mátyás király-tér) 7

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely és Nagyváradon. —

Saját tőkéi 85 millió lej

Minden bankügyletet legelőnyösebben végez.

Áruraktárai a vasut mellett

Engedélyezett devizahely.

Betéteket elfogad

Affiliált intézetek:
Torda-Aranyos Vármegyey Takarékpénztár Rt. Tordán
Alcsétehvármegyeyi Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed Udvarhely-megyeyi Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhelyen
Sz.-Keresztúron Szász-Reményi Takarékpénztár Rt. Szászrévbényben és Népszász Takarékpénztár Rt. Szászvároson

„Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság”

Organ al Industriei, Comerțului și Finanței din Ardeal și Banat.

— Erdély és Bánát ipari, kereskedelmi és pénzügyi szaklapja

Redacția și Administrația: — Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Cluj, Strada Minerva No. 7. :: Telefon: 4-44.

Director și răspunzător:
Igazgató és felelős szerk.:

TRAIAN CHIRILĂ

Abonamente — Előfizetési árak:

tará pe un an . . .	{	Pentru particulari, comercianți și industriași	1200 lei	Jumătate an	{	600 lei
		Pentru bănci și instituțiuni financiare	2000 lei			1200 lei
Bellőfdön egész évre	{	Magánosoknak, kereskedők és gyárosoknak	1200 lei	Félévre . . .	{	600 lei
		Bankoknak és pénzintézeteknek.	2000 lei			1200 lei
		Pentru stfăinătate	1500 lei			
		Külföldre . . .				

Anunțuri — Hirdetések:

Magina l. a. cm ²	{	20 lei
Cimlapon l. oldalon cm ² -ként		
In text	{	15 lei
Szövegoldal		
Un sir garmond	{	80 lei
Egy garmond sor		

Industria Textilă Arădană Soc. A.

Telefon: 7-58.

Cea mai mare fabrică
de Textile din Ardeal

Erdély legnagyobb
textilgyára Arad.

Telefon: 7-58.

Aradi Textilgyár Részvénytársaság

CASA NOASTRĂ

SOCIETATE ANONIMA PENTRU BANCA,
COMERȚ ȘI INDUSTRIE

Capital și rezerve
Lei 73,400.000

Sediul Social : Satu-Mare.

Sucursale :

BAIA-MARE, CAREI, SIGHET și VALEA LUI
MIHAL.

Afiliațiuni:

„UNIO”, Fabrica de vagoane S. A. SATU-MARE.
Soc. Anon. Pentru Importul de Fierărie, Satu-Mare

Nem trükk! Valóság!

Kedves, barátságos, tiszta szoba árból

20%

Bőséges, ízletes házi étkezési árból

10%

engedményt kap Ön, mint ezen lap előfizetője.

Budapesten a

PARK-Nagyszállodában

VIII, Baross-tér 10. szám.

FONDAT IN ANUL 1812

J. SI C. KIMMEL S. P. A.

TIMISOARA

Instalație proprie pentru fabricarea:
TUICĂ, SLIVOVITZ ȘI COGNAC

Fabrică de licheruri
Fabrică de butoaie

Mare deposit de vinuri și țuică en gros!

MÁRCIUSI

B

A

K

DREHER
HAGGENMACHER
SÖRÖK

D

A

C

I

SZENT GYÖRGY

Mezőgazdasági Bank

és Takarékpénztár Rt.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii No. 9.
Fióktézet: Dej-Dés, Jibou-Zsibó, Beclean-Bethlen

Saját tőkési **36** millió lej

Minden bankügyletet legelőnyösebben vé-
gez. — Engedélyezett devizahely. — At-
utalás a bel- és külföld bármely piacára.